

Predga

p e r

stolétnem shegnanji

na POLENŠAKI

v' tem leti 1833.

(Na malé Meše den.)

1 8 3 4.

S' zherkami bratov Tanzer.

Predga

p. e. r.

Profetnem shegnanji

na POLEN SHAKI

Dnef je toti hishi isvelizhanje storjeno, Luk. 19.

R. 21673



Հ. 6. 8. 1954/965

Հ. 6. 8. 1954/965

Perzhetek.

Lubi Kristjani! Dnes mi veselo ino zhaftito obhajamo ti isbrani den, kader je Diviza Maria zelemi zhlovezhanftvi na frezho se na fvet narodila. Ja dnes se spomenemo, kak so se s' veseljom na njeno rojstvo smislili njeni sveti starshi, njeni divishki tovarsh sv. Joshef, njeni boshanski sin Jesus, ino kak je nad njoj se vfigdar veselilo vse Kerfhanstvo, ino se vfigdar veselilo bo, sakaj od nje se je narodil Jesus, ker se imenuje Kristus, ino ker je ti svet s' luzhjo tega Evangelja rasveselil, ter prozh vsel grehe od sve-

ta. Dnešni den je ali vseni keršhanskemi
ludstvi en den serzhnega veselja. Dnešni
den je pa tudi sa toto faro, ino sa toto
Divize Marie zirkev en den posebnega vesel-
ja, kajti dnef tu obhajamo stolétno shegnan-
je, ino svetkovanje, kero naf na imenitne
rezhi spomene, kero naf pela skos eno zelo
stolétje, ino nam med drugim posebno dá
viditi, kaj je v' totem pretezhnem stolétji
1.) sv. materi katolski zirki, 2.)
kaj toti farni zirki k' posebnem
veselji. To je sapopadek moje predge, s'
keroj to dnešno zhaftitlivo svetkovanje ob-
hajati pomagam, ino kero govorim na zhaft
tistoj, od kere se je narodil Jesus, ker se
imenuje Kristus.

Raspelanje.

1.) Kaj je v' tem pretezhenem stolétji našhi sv. materi katolfski zirkvi k' posebnem veselji bilo? Zhe ravno je naša sv. mati zirkev, kak v' tih drugih stolétjah, tak tudi v' totem pretezhenem imela léta bridke shalofti, je vender tudi imela zhafe velikega veselja. Zhe ravno je grenke fóse tozhla, kader je mogla viditi, kak so is njenih otrók, is Kristjanov postali Krivoverniki ino zelo Neverniki, kerif so svojo proti ti lubi materi nepokornost ino sovrashnost tak dalezh gnali, ka so veliko ino veliko Pravovernih od nje prozh odvernili, veliko njih grosovitno mantrali ino vmarjali, tak da se je vidlo, kak da bi bili nasaj prifhli oni strahovitni zháfi sa haidofkih zesarov — zhe ravno je njo to globoko shaloftilo, je vender njoj bilo k' neisrezhenem veselji, kaj je od druge strani tudi rav-

no v' totem stolétji od gornjih Asiifkih ledenih gôr noter do Afrikanfkih péfhenih vrozhih puhav, od gornjih grosovenfkih Amerikanfkih lefov dol do najfpodnih krajev novega fvéta ni bilo tifte deshele, ne tiftega naroda, do kerega nebi bili predgari tega Kerfhanftva prifhli, ino njih na tau-shente na to pravo véro obernili, ino fhe nje vfaki den obernejo. Ja zelo divji ludje, kerif fo kakti druge ftvari, v' góftih hostah shivezhi druge k' njim pridozhe ludi popali, nje saklali ino pojeli, fo v' totem stolétji k' nesgovornem vefelji te zirkve Kristjani poftali, ino fvojo prejdno divjofit ino nezhlvezhjoft na kerfhanfko krotkoft ino lubesnivoft obernili. Zhe ravno je fv. mati zirkev v' totem fuprotivnem stolétji k' svoji grenki shalofti mogla viditi, kak fo njeni fovrashniki zelo njenega vifhifhega poglavara vseli, ino ga vu vjetnoft odpelali, je ona vender s' velkim vefeljom tudi vidla njega pále nasaj priti v' to mefto, kero je fredina edinofiti.

Vefeli fe ali fv. mati katolfhka zirkev, kaj fe je tudi v' totem njenem ofemnaj-

stem stolétji poterdilo, da je ona po besedi Kristufovi na pezhino postavljena, ino nje néti vfa mozh tega pekla ne samore premekniti, inó da ona kakti eno is shenfovega sernzheza srafheno drevo fvoje veje le dushe dale po fveti rasprefitira..

Zhres to se je ali v' tém pretezhenem stolétji imela veseliti nafha sv. mati katolfhka zirkev.

2.) Kaj je pa v' totem pretezhenem stolétji toti zirkvi k' posebnem veselji? Kak je tota zirkev v' svojem pervem stolétji se mogla rasveseliti nad svojim pozhetkom, ino nad tem, kaj se je skos eno zelo stolétje od nje dobrega sadoblo, tak je njoj sdaj na konzi njenega drugega stolétja k' posebnem veselji nje pozhetek, nje shegnanje, nje k' eni farni zirkvi podignenje, ter to, kaj je veliko taushentim k' hafki bila, ino sadnizh to, kaj se dnef tu ftori.

Toti zirkvi je k' posebnem veselji nje pozhetek. Kader so najmre v' njenem blisnem ino dalefhnem sofestvi davno she zirk-

ve imeli, kakti v' Lotmerki fhe pred tim letom 1174, per velki Nedeli fhe pred tim letom 1235, v' spodnem kloftri v' tem leti 1239, v' Ormushi fhe pred tim letom 1271, per sv. Jurji fhe pred tim letom 1400, per sv. Lovrenzi fhe pred tim letom 1445, per sv. Lenardi fhe pred tim letom 1520, per sv. Margeti davno pred tim letom 1597, i. t. d. — Kader je luterfhka krivovera v' tih letah od 1540 do 1590 po vfi Shtajerfki semli tak mozhno fe bila vkorenila, ka fo njo ti sa katolfhko vero le gorezhi Sekovfki Shkof Martin Prener kumaj skus perpomaganje zefara Ferdinanda II. svekfhinom dolsaterli, je potrebno bilo, da fo tezhaf tu ino tam namesto luterfhkih tempelnov katolfhke zirkve nastale. Tak je tedaj tudi tu na totem lepem ino rasveselnem torifhi, ino ravno na tem mestu, gdé je prejd, kak pravijo, Golobova lesena Kapelza stala, v' tem leti 1621 k' toti lepi ino imenitni Romarfki Divize Marie zirkvi sazhetek narejen, ino je fhe le sa 12 lét, najmre v' tem leti 1633 vunsgotovlena. Njeni posebni ino najpervi dobrotniki fo bili med drugimi Gafhpar Gigez s' svojima dvema shenama

Urfha ino Marinka Zugeda, ter Mathej ino Gregor Gigez, nad kerimi je Bog dopunil, sa kaj Škof per poloshenji pervega kamna molijo, da bi najmre Gospod tistim, kerik' sesidanji ene zirkve s' dobrovolnim serzom pomagajo, dal vse dobro na teli ino dufhi, zhafno ino na vezhno.

Toti zirkvi je k' enem posebnem veselji nje shegnanje, kero je v' totem pretezhenem stolétji, najmre v' tem leti 1772 na 24. den ravno totega sdajnega méfza od Šekovfkega Škofa grof Šhpaura zhafstljivo dopernesheho.

Toti zirkvi je k' enem posebnem veselji, kaj je v' totem stolétji, potem kak je vishe 150 lét k' fv. Lovrenzi bila flifhala, tedaj v' tem leti 1789 k' eni farni zirkvi podignjena, ino je dobila svojega pervega Farmeshtera, kerih smo, potem kak so 37 lét toto kerfhanfko zhredo verno bili vishali, v' tem leti 1827 tu pokopali s' tim serzhno sahvalnim shelenjom, da bi tam bili, gdé nega vezh smerti, ne nibene shalosti vezh. Ravno v' tistem leti je tota zirkev dobila tega

drugega Farmefhtra, totega nasozbnega mojega ino vafhega dobrega prijatela, kerim shelimo, da bi duge léta bili kak dosdaj en svésti ofkerbnik tote zirkve, ino en veren pafhir tote kerfhanske zhrede, ino da bi potem mi sred njimi prifhli v' to nebesko na veke vefelo domovino.

Toti zirkvi je k' posebnem vefelji to, kaj je ona pále skos eno zelo stolétje bila ena prava mati, kera je veliko taushentim na téli ino dufhi pomagala. Kak sv. Bonaventura pravi, tak se sosebno ofem dobrot od ene zirkve sadobi, najmre odpufhenje grehov, refhenje od skufhnjav, shegen boshji k' rodovitofti te semle, sdravje, potroftanje, dober naprejdek v' opravilah, premaganje grefhnih shel, refhenje is jezhe tih grehov. Tote dobrote fo fi sprofuli ino nje sadobli od tote zirkve ludi is blisnjih ino dalnih krajov, kerl fo na zhafe v' takfhih mnoshinah fem prifhli, da je vifhe 20 Mefhnikov imelo sadofti fpovedavati, ino eden fploh sadofti famo obrejuvati.

Toti zirkvi je sadnizh k' posebnem veselji to, kaj se dnef tu stori. Zhe ravno so odpotli, kaj je Shkapulirfka bratoshina per toti zirkvi gorhenjala, ne vezh is dalnih krajov prozefje sem prifhle, je vender tota zirkev letof ob Rimfkih odpufkih od možno veliko ludi bila obifkana. Tota zhaft se njoj tudi dnef sgodi, kader ena velka mno-shina ludi vidi te obhajila, kere naf spome-nejo na to zhaftito shegnanje tote hishe boshje. To posebno pa, kaj se dnef tu per totem obhajanji prilizhno stori, je shegnanje krishnega pota. Toto shegnanje [se doper-nesse od onega Franzifkanarskega Mefhnika, ker ti krishni pot ob enem s' timi od vezh-ih Rimfkih Papeshov vundanimi popuno-ma odpufki obdelijo; kajti da fo Franzifka-nari she den denefhni v' Jerusalemi sa ob-varvanje boshjega groba, ino da fo oni sa podignenje ino rasfhirenje te poboshnosti krishnega pota najvezh storili, tak le oni od Papesha Benedikta XIV. imajo oblast s' shegnanjom krishnega pota tudi odpufke sdrushiti. Ker koli bo ali krishni pot na to pravo visho molil, sadobi tiste popunoma odpufke, kere bi sadobil, zhe bi tija v' Je-

rusalem shel krishnega pota obiskavat. Toti odpuški se she dnef sadobijo.

Vse to je ali toti zirkvi k' posebnem veselji. Po pravizi se tedaj dnef od nje re- zhe: Dnef je toti hishi isvelizhanje storjeno.

Dokonzhanje.

Tak tedaj vidite moji lubi Kristjani! na kaj naf ti dnefni den zhaftito spomene. On naf spomene, na eno pretezheno stolét- je, ino tak na to, kaj je v' totem sv. ma- teri katolski zirkvi, ino kaj je toti farni zirkvi k' posebnem veselji bilo. Na toti dnefni den bote ali dugo ponili, ali sapon- te si tudi, ino nikol ne posabte na to, kaj vam toti dnefni den storiti velí. On vam re- zhe: Da se vi dnef na eno zelo pretezheno sto- létje smislite, tak se smislite tudi, kélko njih je od vashih starshih ino predstarshih v' totem sto- létji to zhafno shivljenje dokonzhalo, ino mol- te sa njih dushe, premislite pa per tem tudi, da bo sdaj naprej toto stolétje tudi sagvislino

vafho to flédno, ino sato perpravleni bodte. Da se vi dnef smiflite, kak je ta sv. zirkev pale v' totem pretezhenem ftoletji dofti tau-shent novih Pravovernih k' svoji zhredi do-bila, tak sahvalte dobrotlivemi Bogi sa dar te prave vere, s' keroj je vafh flovenfki na-rod she pred 10. ftoletjiami rasfvezhen. Sdershte toto vafho vero tak, kak vaf vuzhi-jo. Da se dnef s' vefeljom smiflite, kak fo velki dobrotniki toto zirkev dali sesidati, tak ne henjajte, konzhi sa nje popravze ino druge potrebozhe fkerbeti. Da vaf dnefhne obhajila spomenejo na to zhaftitlivo sheg-nanje tote zirkve, tak ne posabte, da je tota zirkev ena hisha boshja, ena hisha te molitve, en fveti kraj. Da se vi dnef smif-lite, kak je tota zirkev k' eni farni zirkvi podignjena, tak preshtimajte tudi, kaj sa ena dobrota je to sa vaf, ka je vafha zir-kev s' enim Mefhnikom ofkerblena. Da se dnef tu krishni pot shegnava, tak imate sna-ti, da je vafha farna zirkva ob enem tifta gora Kalvaria, na kero je Jefuf s' krishom obloshen fhel, da bi tam skus svojo smert na krishi naf odrefhil. Na to se smiflite, ino s' pravo ferzhno poboshnostjo molte ti

krishni pot, perneſte pa tudi en dar sa te podobe, kere vam terplenje ino ſmert naſhega Odreſhenika tak lepo pred ozhi derſhijo. Ja na vſe to ſe ſmiſlite, te pa ſe perporozhte Jeſuſi ino Marii, rekozh: O moj krishani Jeſuſ! naj bom tebi perporozhen s' telom ino s' duſhoj jas ino vſi ti moji. O Maria, mati boſhja! bodi ti tudi moja luba mati v' ſhivlenji ino na ſmertno vuro. Amen.

Anton Kreml,

Farmeſhter per ſv. Lovrenzi

ſvun Ptuja.

Approbation.

Gegen die Drucklegung der vorliegenden Predigt wird in geistlicher Beziehung kein Anstand befunden.

Von dem fürstbischöflich Seckauer-Ordinariate zu Grätz am 18. September 1833.

Im Auftrage S. F. B. Gnaden:

Jos. Scheidele, m. p.
Domcustos.

J. Safner,
Secretär.